

Egz. Nr

PROJEKT BUDOWLANY

OBIEKT: BUDYNEK SPECJALNEGO OŚRODKA
SZKOLNO - WYCHOWAWCZEGO

RODZAJ INSTALACJI: **INSTALACJA ELEKTRYCZNA WEWNĘTRZNA**

LOKALIZACJA: ŁĘCZYCA, UL. KALISKA 13

INWESTOR : ZESPÓŁ PLACÓWEK
EDUKACYJNO – WYCHOWAWCZYCH
99 – 100 ŁĘCZYCA, UL. KALISKA 13

Projektant: Jerzy Krzemiński
Członek Łódzkiej Okręgowej
Izby Inżynierów Budownictwa
Nr ŁOD/IE/2838/03

JERZY KRZEMIŃSKI
UPR. DO PROJ. I KIEROWANIA ROBOTAMI BUDOWLANYMI
W SPECJALNOŚCI INSTALACYJNO - INŻYNIERYJNEJ
W ZAKRESIE SIECI I INSTALACJI ELEKTRYCZNYCH
UPR. BUD. NR 349/73 – ŁW
UPR. PROJ. NR 153/94 – UW PŁOCK
ADRES: ŁĘCZYCA UL. DOMINIKAŃSKA 10/43
☎ (0-24) 7212654

Łęczyca, Grudzień - 2010r.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że projekt wymiany

INSTALACJI WEWNĘTRZNEJ ELEKTRYCZNEJ W BUDYNKU SPECJALNEGO OŚRODKA SZKOLNO - WYCHOWAWCZEGO

Lokalizacja: ŁĘCZYCA, UL. KALISKA 13

Inwestor: ZESPÓŁ PLACÓWEK
EDUKACYJNO – WYCHOWAWCZYCH
99 – 100 ŁĘCZYCA, UL. KALISKA 13

został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej.

Łęczyca: 26.12.2010

JERZY KRZEMIŃSKI

UPR. DO PROJ. I KIEROWANIA ROBOTAMI BUDOWLANymi
W SPECJALNOŚCI INSTALACYJNO - INŻYNIERYJNEJ
W ZAKRESIE SIECI I INSTALACJI ELEKTRYCZNYCH
UPR. BUD. NR 349/73 – ŁW
UPR. PROJ. NR 153/94 – UW PŁOCK

Zawartość opracowania

1. Strona tytułowa
2. Zaświadczenie ŁOIIB
3. Odpis uprawnień projektowych
4. Oświadczenie
5. Zawartość opracowania
6. Opis techniczny
7. Zestawienie mocy zainstalowanej – piwnica, Tablica TR - 1
8. Zestawienie mocy zainstalowanej – parter, Tablica TR - 2
9. Zestawienie mocy zainstalowanej – I piętro, Tablica TR - 3
10. Zestawienie mocy zainstalowanej – II piętro, Tablica TR - 4
11. Zestawienie mocy dla całego obiektu
12. Rysunki:
  - E-1, Schemat ideowy instalacji elektrycznej w obiekcie
  - E-2, Schemat ideowy tablicy TR-1
  - E-3, Schemat ideowy tablicy TR-2
  - E-4, Schemat ideowy tablicy TR-3
  - E-5, Schemat ideowy tablicy TR-4
  - E-6, Instalacja elektryczna w piwnicy
  - E-7, Instalacja elektryczna na parterze
  - E-8, Instalacja elektryczna na I piętrze
  - E-9, Instalacja elektryczna na II piętrze
  - E-10, Wymiarowanie tablic rozdzielczych
13. Kosztorys, stanowi oddzielne opracowanie.

Opis Techniczny

Do projektu wymiany instalacji elektrycznej wewnętrznej w budynku
SPECJALNEGO OŚRODKA SZKOLNO - WYCHOWAWCZEGO w Łęczycy

1. Podstawa opracowania

Projekt opracowano w oparciu o :

- zlecenie inwestora
- inwentaryzację budowlaną
- Ocenę techniczną instalacji elektrycznej w Budynku Szkoły
- Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w/s warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, Dział IV „Wyposażenie techniczne budynków”, Rozdział 8.
- Norma PN-EN-12464-1.
- Norma PN-IEC60364-4-41 , poszczególne arkusze
- NORMA SEP N SEP-E-002 (WYTYCZNE, KOMENTARZ).
- Obowiązujące normy i przepisy

2. Zakres opracowania

Opracowanie obejmuje wykonanie instalacji elektrycznej wewnętrznej w budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Łęczycy. Zgodnie z oceną techniczną instalacja elektryczna w całym budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Łęczycy będzie wykonana na nowo. Sporządzony zostanie kosztorys przetargowy i inwestorski.

Zakres projektu obejmuje :

- Zainstalowanie wyłącznika Głównego Prądu – Wyłącznik przeciwpożarowy
- Tablice rozdzielcze i ich zasilanie
- Instalacja oświetlenia podstawowego
- Instalacja oświetlenia awaryjnego
- Instalacja gniazd wtykowych
- Sygnalizacja dzwonkowa
- Ochrony od porażeń prądem elektrycznym
- Połączenie wyrównawcze
- Ochrona przed skutkami przepięć.
- Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia
- Roboty demontażowe

3. Zasilanie instalacji elektrycznej Szkoły

1. Budynek szkoły zasilany jest ze złącza kablowego, które jest zlokalizowane na zewnątrz budynku od strony ulicy Kaliskiej.
2. Pomiar (licznik) energii elektrycznej umieszczony jest w PIWNICY BUDYNKU.
3. Projekt zakłada wymianę wszystkich Tablic Rozdzielczych wraz z liniami zasilającymi.
4. Zabezpieczenie główne 100A, (moc szczytowa 58kW).
5. Budynek będzie posiadał wyłącznik przeciwpożarowy.

4. Zainstalowanie Wyłącznika Głównego Prądu – Wyłącznik Przeciwpowodziowy

Jako wyłącznik główny prądu zastosować rozłącznik izolacyjny typu FRX - 304 – 125 z wyzwalaczem wzrostowym sterowanym przyciskami typu ROP (ręczny ostrzegacz pożaru) zlokalizowanymi obok wejść do budynku (miejsce zainstalowania przycisku ROP uzgodnić z Inwestorem). Rozłącznik FRX będzie zainstalowany w Tablicy Głównej Szkoły.

5. Tablice rozdzielcze i ich zasilanie

Tablice rozdzielcze elektryczne projektuje się w wykonaniu wewnętrznym w oparciu o katalog 2010 „Instalacyjna aparatura elektryczna” LEGRAND-FAEL.

Wyposażenie tablic przedstawiono na schematach ideowych rys E-1 do E-5.

Lokalizacja tablic w zasadzie pokrywa się z istniejącą, pokazano na rysunkach instalacji elektrycznej światła i gniazdek wtykowych na poszczególnych poziomach budynku.

Obudowy Tablic Rozdzielczych pokazano na rysunku E-10.

Linie zasilające tablice TR1, Tr2, TR3, TR4, projektuje się jako podtynkową, przewodem YDY5 x 10mm².

Zasilanie Tablicy Głównej TG należy wykonać jako 5 x LYd 35mm² w RVKL p/t. Zestawienia mocy przedstawiono w poszczególnych tabelach.

6. Instalacja oświetlenia podstawowego i gniazd wtykowych

Oświetlenie szkół jest na ogół dalekie od wymagań stawianych przez polską normę PN-EN-12464-1. Zgodnie z jej zaleceniami natężenie oświetlenia na płaszczyźnie roboczej (0,85 m) powinno wynosić min. 300 lx.

Dobór rodzajów, ilości opraw oraz ich rozmieszczenie zapewniają poziomy natężenia oświetlenia zgodnie z PN-EN 12464-1 „Światło i oświetlenie. Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsca pracy we wnętrzach”.

Układanie przewodów.

Należy zastosować przewody YDYp z dodatkową żyłą ochronną PE dla oświetlenia i gniazd wtykowych z bolcem ochronnym. Instalację należy wykonać pod tynkiem z osprzętem melaminowym.

Osprzęt instalacyjny.

Gniazda wtykowe z bolcem ochronnym w pokojach dydaktycznych należy instalować 80 cm od podłogi. Wszelkiego rodzaju łączniki powinny być umieszczone na wysokości 140 cm od podłogi.

Oprawy

Do oświetlenia pomieszczeń dydaktycznych i komunikacji zastosowano oprawy fluorescencyjne, produkcji ELGO w Gostyninie. Typ opraw opisano na rysunkach i w tabelach. Dobór rodzajów, ilości opraw oraz ich rozmieszczenie zapewniają natężenie oświetlenia wymagane przez normę PN-84/E-02033.

Gniazda wtyczkowe komputerowe

Zaprojektowano sieć gniazd wtyczkowych komputerowych przeznaczonych do zasilania Komputerów. Gniazda komputerowe zasilane będą z odrębnego obwodu, aby wyeliminować przypadkowe wyłączenie urządzeń komputerowych. Należy zastosować gniazda wtyczkowe podtynkowe typu DATA.

7. Instalacja oświetlenia awaryjnego

Oprawy oświetlenia awaryjnego będą to wydzielone oprawy oświetlenia podstawowego wyposażone w zespoły zasilania awaryjnego (inwertery) o czasie pracy autonomicznej (awaryjnej) 3h . Oprawy te będą pracowały w trybie pracy SA tj. praca normalna (z sieci) i praca awaryjna (z akumulatorów) . Do opraw oświetlenia ewakuacyjnego należy doprowadzić przewody czteryżyłowe YDYp 4x1,5mm² (dodatkowa żyła przewodu fazowego sprzed wyłącznika). Oprawy awaryjne będą również spełniać rolę światła nocnego.

8. Sygnalizacja dzwonekowa

Projektuje się również wymianę instalacji sygnalizacji dzwonekowej. Instalację należy wykonać przewodem YDYp 3 x 2,5 mm². Rozmieszczenie dzwonekowskich pozostaje bez zmian. Uruchamianie instalacji podobnie jak to ma miejsce obecnie z szatni w piwnicy.

9. Ochrony od porażen prądem elektrycznym

Siec n.n. zasilająca budynek oraz istniejąca instalacja elektryczna w budynku wykonana jest z ochrona dodatkowa określana jako zerowanie lub samoczynne wyłączenie zasilania w układzie TN-C z szyną PEN . Projektowane instalacje wykonane będą w systemie ochrony dodatkowej samoczynne wyłączenie zasilania w układzie TN-S. Rozdzielenie szyny PEN na PE oraz N wykonać w tablicy głównej TG. Wszystkie projektowane tablice wykonać w systemie TN-S. W całej instalacji odbiorczej 400/230 V oprócz ochrony podstawowej / przed dotykiem bezpośrednim / zaprojektowano ochronę dodatkową przed dotykiem pośrednim którym jest samoczynne wyłączenie zasilania w układzie TN-S . Wszystkie wlv i obwody odbiorcze muszą posiadać żyły ochronne PE, a tablice w oddzielne szyny PE i N.

Przewody neutralne N nie mogą być poza tablica główna TG mostkowane z PE.

Do szyny PE przyłączyć obudowy i konstrukcje rozdzielnic, opraw oświetleniowych oraz kołki uziemiające gniazd wtyczkowych.

Po przeprowadzeniu obliczeń dobrano przekroje przewodów oraz zabezpieczeń z których charakterystyk wynika , że skuteczność ochrony będzie zachowana a czas wyłączenia zasilania zagrożonego obwodu nie przekroczy 0,4 sek. .

Samoczynne wyłączenie zasilania realizowane będzie przez wyłączniki instalacyjne , bezpieczniki oraz wyłączniki ochronne różnicowoprądowe .

10. Połączenie wyrównawcze

W pobliżu zbiegu rur zimnej i ciepłej wody np. w węźle ciepłowniczym zainstalować 0,5m nad podłogą główną szynę wyrównawczą np. typu OBO. Do szyny podłączyć przewodem LYg 25mm² zacisk PE w tablicy TG. Przewodami LYg 10mm² orurowanie wod.kan, c.o., oraz innych metalowych części budynku . Taśmą Fe/Zn 25x4mm podłączyć uziom fundamentowy i odgromowy. W sanitariatach wykonać miejscowe połączenia wyrównawcze przewodem DYżo 4mm². Miejscową szynę wyrównawczą połączyć DYżo z najbliższym zaciskiem PE.

11. Ochrona przed skutkami przepięć

Szkoła winna posiadać instalację i urządzenia przed skutkami przepięć.

Ochronę instalacji i urządzeń elektrycznych w budynku przed skutkami przepięć atmosferycznych wykonuje się za pomocą specjalnych odgromników i ograniczników przepięć zainstalowanych bezpośrednio za licznikiem. Połączenie urządzeń ochronnych z uziomem powinno być jak najkrótsze. Budynek posiada instalację odgromową.

Zastosować ochronę przepięciową B+C zespolonymi ochronnikami typu DEHNvenil VGA280/ 900304 w tablicy TG oraz w każdej tablicy obwodowej zainstalować zestaw ochronników w strefie C np. typu VC 20+B (OBO)

12. Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury Dz. Ustaw nr 120 poz. 1126 z dnia 23 czerwca 2003 r. opracowane na podstawie ustawy Prawo Budowlane (dz. Ustaw z 2000 r. nr 109 poz. 1268 i innymi późniejszymi zmianami) w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

Zakres robót dla całego zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji poszczególnych elementów:

- Zakres robót obejmuje remont instalacji elektrycznej z modernizacją funkcji oraz dostosowaniem do aktualnie obowiązujących norm i przepisów .

Proponowana kolejność realizacji:

1. Montaż tablicy rozdzielczej oraz ułożenie linii zasilających
2. Wykonanie instalacji w pomieszczeniach przeznaczonych kolejno do remontu

- *Czynniki, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi:*

Jako ww. wskazuje się istniejące instalacje elektryczne , teletechniczne , kanalizacyjne , wodociągowe które równie same mogą zostać uszkodzone.

- *Przewidywane zagrożenia występujące podczas realizacji robót budowlanych:*

- wykonanie przekuć , przewiertów w zbliżeniu do istniejących instalacji
- roboty wykonywane w czynnym obiekcie

- *Sposoby prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót:*

- Wszyscy pracownicy muszą posiadać aktualne zaświadczenia o przeszkoleniu z zakresu BHP
- Pracownicy w zakresie pełnionych obowiązków i posiadanej specjalizacji muszą posiadać aktualne zaświadczenia kwalifikacyjne oraz uprawnienia zawodowe
- Przed przystąpieniem do realizacji należy poinformować wszystkich pracowników o szczególnych zagrożeniach i uwarunkowaniach występujących podczas robót , pouczyć o sposobach zachowania się w przypadkach wystąpienia zagrożeń

- *Środki techniczne i organizacyjne zapobiegające niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia:*

- Opracowanie ze służbami Inwestora szczegółowego harmonogramu robót i planu zabezpieczenia budowy uwzględniającymi przeznaczenie obiektu
- Stosowanie się do warunków technicznych wykonywania i odbioru robót

13. Uwagi ogólne

Brak określenia kolejności prowadzenia prac utrudniło projektowanie i może się zdarzyć , że nie wszystkie szczegóły zostały rozwiązane z odpowiednimi rezerwami . Wszystkie szczegóły które z wyżej wymienionego powodu nie mogły być znane zostaną uściślone w ramach nadzoru autorskiego Przy prowadzeniu prac demontażowych instalacji elektrycznych w części objętej opracowaniem nie przewiduje się demontażu instalacji układanej pod lub w tynku . Przewody prowadzone na tynku należy stopniowo demontować . Zdemontować należy także oprawy oświetleniowe , które mogą być wykorzystane do oświetlania pomieszczeń o mniej reprezentacyjnym charakterze . Przy demontażu obwodów zwracać uwagę na możliwość ewentualnego wyłączenia innych , nie remontowanych pomieszczeń . Do takich sytuacji nie wolno dopuszczać . Przy podawaniu napięcia należy odtworzyć poprzednie fazowanie . Wszystkie napotkane instalacje traktować jako czynne . Wszelkie przebiegi instalacji prowadzić pod nadzorem osób o odpowiednich kwalifikacjach i grupach SEP-u oraz przy wiedzy i za zgodą konserwatora instalacji tego obiektu . Zwraca się uwagę na konieczność dostosowania urządzeń do systemu TN-S i rozpięcie szyny PEN na oddzielne szyny PE i N .

Całość prac wykonać zgodnie z aktualnymi normami PN-E , PN-IEC , przepisami PBUE i BHP oraz niniejszym opracowaniem . Do odbioru wykonawca winien przedstawić wymagane protokoły badań instalacji , oraz atesty i certyfikaty instalowanych urządzeń .

14. Uwagi końcowe

- Wszystkie projektowane prace wykonać zgodnie z obowiązującymi przepisami, normami oraz z niniejszą dokumentacją techniczną.
- Materiały użyte do budowy winny posiadać atest oraz być dopuszczone do powszechnego stosowania.
- Po zakończeniu budowy instalacji elektrycznej, wykonać pomiary: oporności izolacji przewodów, uziomu połączeń wyrównawczych, szybkiego wyłączenia zasilania, badania wyłączników różnicowo-prądowych, uziemień.
- Protokoły badań i certyfikaty zastosowanych materiałów elektrycznych i osprzętu przekazać inwestorowi.
- Wszystkie zmiany, które na etapie realizacji robót zamierza dokonać wykonawca robót elektrycznych, muszą uzyskać akceptację autora projektu.
- Prace wykonać zgodnie z obowiązującymi Polskimi Normami i warunkami technicznymi.

Po wykonaniu instalacji elektrycznych należy je sprawdzić zgodnie z PN-93/E-0509/61. Wykonawca instalacji elektrycznej winien sporządzić i przekazać inwestorowi (właścicielowi), następujące dokumenty do odbioru:

- 1. Protokoły rezystancji izolacji.**
- 2. Protokoły badania uziomu połączeń wyrównawczych.**
- 3. Protokoły z szybkiego wyłączenia zasilania.**
- 4. Protokoły z badania wyłączników różnicowo-prądowych.**

JERZY KRZEMIŃSKI

UPR. DO PROJ. I KIEROWANIA ROBOTAMI BUDOWLANymi
W SPECJALNOŚCI INSTALACYJNO - INŻYNIERYJNEJ
W ZAKRESIE SIECI I INSTALACJI ELEKTRYCZNYCH
UPR. BUD. NR 349/73 – ŁW
UPR. PROJ. NR 153/94 – UW PŁOCK

